

Chemări la Hristos - Rufe zu Christus

Nr. 60, Septembrie 2010

60. Ausgabe, September 2010

CÂND NE AFLĂM ÎN STRĂINĂTATE SĂ NU NE ÎNSTRĂINĂM DE NOI ÎNȘINE!

A devenit deja o tradiție ca prima duminică după sărbătoarea Adormirea Maicii Domnului (15 august 2010) să fie dedicată românilor migranți, potrivit Hotărârii Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin care se arată prețuirea și grija spirituală a ierarhilor Bisericii noastre față de fiii și fiicele duhovnicești, plecați din diferite motive în afara granițelor țării.

Este evident faptul că, după anul 1989, un număr impresionant de români au emigrat către alte țări europene sau continente mai îndepărtate. Se constată însă că românul adevărat când se află în alte țări, chiar dacă este mai împlinit din punct de vedere material, trăiește permanent cu dorul de casă, de neam și de tradițiile strămoșești, care s-au imprimat adânc în ființa sa.

Ținând seama de nevoile spirituale ale românilor de pretutindeni, Patriarhia Română a înființat mai multe eparhii și numeroase parohii pentru românii ortodocși care păstrează cu fidelitate comuniunea lor cu Biserica mamă, iar Centrul de presă Basilica oferă aproape zilnic informații privind viața românilor din diaspora, considerând astfel că, prin credință și rugăciune, prin

Biserica Mănăstirii Oașa cu IPS Serafim, tineri vinezi și de acasă

comuniune și solidaritate frățească, greutățile inerente ale acestei vieți vor fi trecute mai ușor, iar bucuriile vor fi mai intense.

Cunoscând faptul că este foarte greu să trăiești departe de țară și, în special, de cei dragi (soț sau soție, copii, părinți, frați, surori, bunici), Biserica Ortodoxă Română se roagă pentru poporul român de pretutindeni și îndeamnă la rugăciune, la comuniune și conlucrare frățească pe toți românii ortodocși aflați în diaspora. Mulțumim tuturor românilor din diaspora care au contribuit în diferite forme la ajutorarea sinistraților afectați de inundațiile recente din România. Ne rugăm Prea-milostivului Dumnezeu să dăruiască sănătate și mântuire, bucurie și mult ajutor tuturor românilor emigranți, iar șederea și activitatea lor în străinătate să se împlinească în bună înțelegere cu cetățenii țărilor în care se află

acum, păstrând, totodată, credința ortodoxă și identitatea românească, pentru a nu se înstrăina spiritual de ei înșiși și de poporul român.

Cu aleasă prețuire și părintești binecuvântări,
† Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

BUCURĂ-TE SFÂNTĂ CRUCE, PĂZITOARE A CREȘTINILOR !

Pr. Drd. Emanuel NUȚU

Cu toții cunoașteți că luna septembrie marchează pentru creștinii ortodocși începutul anului bisericesc, iar acest început este pus sub ocrotirea Maicii Domnului, a cărei naștere am prăznuit-o pe 8 septembrie și a Sfintei Cruci, a cărei înălțare am cinstit-o pe 14 septembrie.

Noi, ca și creștini ortodocși, cinstim pe Maica Domnului și Sf. Cruce, pentru că am înțeles rolul lor în realizarea mântuirii noastre. Prin Maica Domnului, Fiul lui Dumnezeu se face Om, iar prin Cruce “a venit mântuire la toată lumea”, Dumnezeu Fiul alegând moartea pe Cruce, pentru a ne îmbrățișa pe toți și pentru a ne arăta că Și-a dat viața pentru fiecare dintre noi în parte. Maica Domnului, numită de noi Măicuță sau Maică, este ocrotitoare, ajutătoare și sprijinitoare a celor ce o cinstesc și o cheamă în ajutor, iar Sf. Cruce, cum citim în Acatistul închinat ei, este păzitoare a creștinilor: *Bucură-te Sfântă Cruce, păzitoare a creștinilor!*

Cinstim Sf. Cruce pentru că este altarul pe care Domnul Hristos S-a adus jertfă ca să ridice păcatele noastre și astfel a fost sfințită cu însuși sângele Lui. Din acel moment a devenit armă împotriva diavolului: „Doamne, armă asupra diavolului Crucea Ta o ai dat nouă”. A devenit armă împotriva diavolului, pentru că Hristos a biruit pe diavolul prin Cruce tocmai fiindcă El, când era pe Cruce, a răspuns urii cu iubire și răutății cu bunătate, în timp ce diavolul voia să-L despartă pe Hristos de Dumnezeu Tatăl prin neascultare, iar de oameni prin ne iubire. Din acest motiv, diavolul se înfricoșează când vede semnul Crucii, pentru că vede iubirea smerită și atotputernică a lui Hristos, Care S-a răstignit pe Cruce, biruind răutatea și ura prin iubire: „Părinte, iartă-le lor că nu știu ce fac!”. În acest înțeles, Crucea este „de viață făcătoare”. Ea a fost în vechime instrumentul suferinței și al morții nedemne, dar a devenit semnul biruinței vieții asupra morții, pentru că Hristos Cel smerit și ascultător a schimbat un instrument al morții într-un simbol al vieții veșnice.

Cinstim Sf. Cruce pentru că, după Înviere, Mântuitorul Iisus Hristos nu S-a detașat de ea, ci a putat urmele ei (stigmatel) și astfel S-a și înălțat la cer. De aceea, Crucea a devenit un simbol al Învierii, iar noi o așezăm la mormintele celor dragi, tocmai pentru a arăta credința noastră în Înviere, iar când ne vom prezenta înaintea Dreptului Judecător, vom privi în trupul Său urmele Crucii și vom înțelege deplin ceea ce El a făcut pentru noi, așa cum a înțeles și mărturisit Sf. Apostol Toma, iar cei care nu au răspuns iubirii Lui, cei care nu și-au asumat Patimile Lui și Crucea, se vor rușina. De altfel, Sf. Cruce este semnul Fiului Omului și va vesti a doua venire a Mântuitorului,

arătându-se pe cer, așa cum El a spus ucenicilor Săi. Ce vor răspunde atunci cei care hulesc Sf. Cruce?

Cinstim Sf. Cruce pentru că este semnul ascultării Fiului față de Tatăl. Sfântul Maxim Mărturisitorul arată că Hristos, când Și-a întins mâinile pe Cruce, a făcut aceasta din ascultare față de Dumnezeu Tatăl. Prin ascultarea smerită până la moarte, pe Cruce, Hristos vindecă neascultarea lui Adam, biruiește orgoliul, viclenia și răutatea diavolului, care din invidie față de om a îndemnat pe oameni la neascultare față de Dumnezeu.

Cinstim Sf. Cruce pentru că este semnul iubirii nesfârșite a lui Dumnezeu față de om, pentru că nu există dragoste mai mare decât aceea, ca cineva să-și dea viața pentru semenii, iar noi, privind Sf. Cruce, sau însemnându-ne cu ea, ne amintim de iubirea lui Hristos față de noi, Care, nevinovat fiind, a primit Crucea pentru mântuirea noastră și ne străduim să răspundem ei iubind pe Dumnezeu și pe aproapele cu o iubire smerită, care deschide sufletul.

Deci, puterea Sfintei Cruci nu este o simplă idee sau filosofie abstractă, ci este puterea lui Hristos Cel răstignit pe Cruce și nedespărțit de Cruce, Care așteaptă să-L chemăm, ca să ne vină în ajutor. Aceasta este lumina Sfintei Cruci, care ne dăruiește bogăție duhovnicească și întărire sufletească, când trecem prin ispite, prin boli, prin necazuri, ori ne dăruiește bucurie duhovnicească, când vedem cum Hristos, Cel răstignit și înviat, ne vine în ajutor. De aceea, noi ca și creștini ortodocși, ne însemnăm mereu cu Sf. Cruce, ne însemnăm corect, cu multă evlavie și fără rușine, chiar dacă trăim sau ne aflăm lângă persoane care nu au aflat încă de puterea dată ei, sau necinstesc acest semn divin. Ne însemnăm cu Sf. Cruce înainte și după rugăciune, înainte de a pleca de acasă, înainte și după masă, când avem o încercare, când ne simțim ispitiți, înainte de culcare și când ne trezim, când începem și terminăm munca.

Noi cinstim Sf. Cruce așezând-o în casele noastre, pe biserici, lângă fântâni, la răspântii de drumuri; mamele noastre făceau semnul Sf. Cruci pe pâinea care urma să intre în cuptor, țăraniile noastre încrustau semnul Sf. Cruci pe poarta lor, ca să intre în curte sau în casă ca într-o biserică sau loc sfințit prin rugăciune și fapte bune; noi cinstim Sf. Cruce purtând-o permanent cu noi nu ca podoabă, ci ca apărare împotriva uneltirilor celui viclean și ca întărire în ispite.

Deci întreaga noastră viață este ancorată în puterea Sf. Cruci și să ne străduim să o cinstim mereu și să-i învățăm și pe copiii noștri cât de important este să iei Sf. Cruce ca ocrotitoare în această viață plină de încercări.

Crucea este ușa Împărăției cerurilor. Trebuie să regăsim sensul Crucii ca biruință asupra morții spirituale, biruință a iubirii (Pr. Dumitru Stăniloae).

RUGĂCIUNE DE DIMINEAȚĂ

scrisă de Părintele Arsenie BOCA*

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mă ca astăzi toată ziua să mă lepăd de mine însumi, că cine știe din ce nimicuri mare vrajbă am să fac și astfel, ținând la mine, să Te pierd pe Tine.

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mi ca rugăciunea Preasfântului Tău nume să-mi lucreze în minte mai mult decât fulgerul pe cer, ca nici umbra gândurilor rele să nu mă întunece, căci iată păcătuiesc în tot ceasul.

Doamne, Cella ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, că umblăm împiedicându-ne prin întuneric. Patimile au pus tină pe ochii minții, uitarea s-a întărit în noi ca un zid, împietrind în noi inimile noastre și toate împreună au făcut temnița în care Te ținem bolnav, flămând și fără haină, așa risipind în deșert zilele noastre, umbriți și dosădiți până la pământ.

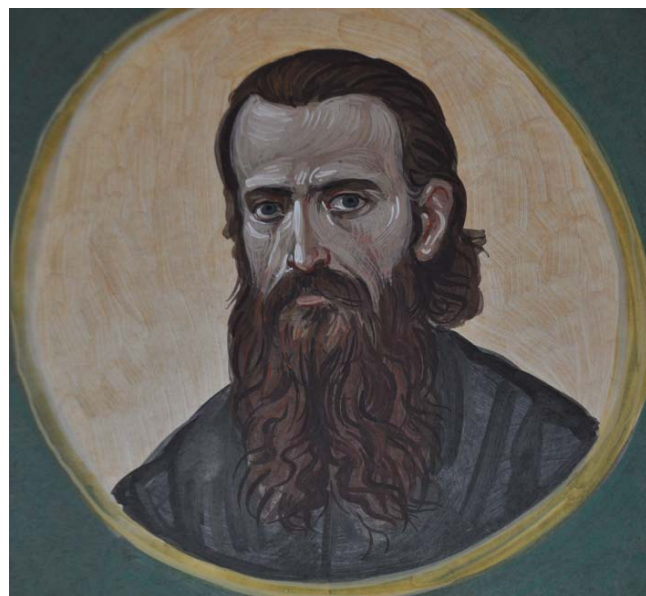
Doamne, Cel ce vii între oameni în taină, ai milă de noi și pune foc temniței, aprinde dragostea în inimile noastre, arde spinii patimilor noastre și fă lumină sufletelor noastre. Doamne, Cella ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, vino și Te sălășluiește întru noi, împreună cu Tatăl și cu Duhul Tău cel Sfânt. Căci Duhul Sfânt se roagă pentru noi cu suspine negrăite, când graiul și mintea rămân neputincioase.

Doamne, Cel ce vii în taină, ai milă de noi, căci nu ne dăm seama cât suntem de nedesăvârșiți și cât ești de aproape de sufletele noastre și cât ne depărtăm noi prin păcatele noastre.

Ci luminează lumina Ta peste noi, ca să vedem lumina prin ochii Tăi, să trăim în veci prin viața Ta. Lumina și Bucuria noastră, slavă Ție! Amin.

*Fragment din autobiografia Ieromonahului Arsenie, R. Vâlcii. 17 iulie 1945: Subsemnatul m-am născut în 1910, septembrie 29, în Vața de Sus, jud. Hunedoara. Școala primară și liceul în orașul Brad, același județ. De pe atunci mi se remarcă o anumită înclinație spre singurătate și spre probleme de religie, chiar peste puterile mele de atunci. Așa spre pildă am o carte a lui Immanuel Kant: „Religia în limitele rațiunii” iscălită: „Boca Zian cl. IV. lic.”

La intrarea în cursul superior de liceu am rămas orfan de tată, care era cizmar de meserie și foarte bun pedagog cu fiul său. Știu până astăzi că m-a batut odată pentru ca să nu mai pierd timpul - ceea ce i-am fâgăduit cu lacrimi și n-am uitat până acum, și de multe ori mi-a folosit în viață.

Pr. Arsenie Boca, frescă pictată în biserica din Viena

În cursul liceului mi-au plăcut foarte mult: matematicile, fizica, religia, desenul și muzica. A biruit înclinația contemplativă, sau speculativă și în 1929 m-am înscris la Academia Teologică din Sibiu.

În timpul teologiei mi se lămură frumusețea chipului viețuirii călugărești și doream să mă instruiesc, pe cât puteam, mai temeinic, cu deosebire în latura mistică a vieții. Cu prilejul acela aveam urmatoarele note caracteristice. De la plecarea din Brad, mi-am pus o anumita disciplină austeră, care avea mai multe amănunte greu de crezut. Așa de pildă mi-am propus ca toată vremea teologiei să nu fac nici o cunoștință cu fete. Ceea ce n-am reușit, întrucât tocmai în anul acela 1929 Ministerul îngăduie și fetelor să studieze teologia, și m-am pomenit cu câteva colege.

Aveam problema voinței în stăpânirea simțurilor. Mai mult chiar, ma preocupa, studiind mistica comparată a diferitelor religii superioare, ca să vad prin proprie experiență, cât se întinde sfera voinței în domeniul vieții sufletești și biologice. Mă ajutau la aceste adânciri și studiile ce le făcea pe vremea aceea Mircea Eliade la Ecutta, trimis de Universitatea din București, pentru studii orientalistice.

Mă abțineam de la „voia în oraș”, și stam în curtea școlii cu poarta deschisă. Toate preocupările mele erau și sunt până astăzi interioare, nu exterioare. Vorbirea mi-a fost urâtă de când mă știu. Chiar numele călugăresc l-am ales pentru ca Avva Arsenie își alesese nevoința tăcerii, prin care s-a desăvârșit interior.

Pictura mi-a lungit școala. Căci aflând Mitropolitul Nicolae Balan că am talentul acesta, m-a trimis anul următor 1933/34 la Academia de Arte frumoase din București, care am terminat-o în cinci ani. Profesori principali aveam pe dl. Francisc Sirato, Costin Petrescu și Fr. Reiner, ultimul de la Facultatea de medicină. La medicină de multe ori nu puteam merge din cauza frământarilor și grevelor studentești, care mă suparau pentru motivul că pierdeam vremea și cunoștințele de anatomie și antropologie cu profesorul

meu, care de multe ori era pus în imposibilitatea să-și țină cursul. Am fost complet în afară de orice mișcare studentească sau înscriere în vreo mișcare politică.

Vremea în București am petrecut-o nelipsind de la școală niciodată. Lucram la atelier foarte mult. Primăvara mergeam de la 5 dimineața și mă întorceam la internatul Radu Voda unde locuiam, seara la cină. Trei ani am stat la internat, ca să fie o garanție pentru mine că nu mă ocup cu nici o pierdere de vreme. Studiam foarte mult. Timpul ce-mi mai rămânea liber acasă îl foloseam citind și discutând teologie cu încă un coleg. Așa s-a întâmplat că odată, plăcându-mi foarte mult scrierea mistică a sfântului Ioan Scărarul, am tradus-o în românește, în vreme de 5 luni. M-a ajutat foarte mult la încheierea convingerii mele de-a intra în călugărie.

Am terminat Belleartele cu bine, am făcut anul de practică, ce însă a fost mai scurt; am plecat, trimis de Mitropolitul Nicolae Bălan, în Sfântul Munte, ca să deprind călugăria de acolo.

În Vinerea Izvorului după Paștile anului 1939, am fost tuns în călugărie primind numele Arsenie, la Mănăstirea Brâncoveanu - Sâmbăta de Sus jud. Făgăraș. De pictură nu-mi mai rămânea vreme. Al doilea an la fel. Până când m-am luat de grijă că am învățat pictura degeaba. Se întâmpla în vremea asta că ne veneau oameni cu durerile lor și evlavie la Mănăstire și călugări. Mai intrase în călugărie

Părintele Serafim Popescu. L-am rugat pe el să primească preoția - eu simțindu-mă nevrednic. A primit-o. Așa au început slujbele la Mănăstire după puteri. Într-o iarnă, probabil prin 1941, ne trezim cu o avalanșă de oameni de toate vârstele și treptele, năpădindu-mă să stau de vorbă cu ei despre necazurile lor. Aci m-am trezit să fac duhovnicie cu oamenii, deși nu eram preot. Știam că tot ce pățesc oamenii, li se trage de pe urma greșelilor sau pacatelor.

Așa m-am văzut silit să primesc preoția și misiunea majoră a propovăduirii lui Hristos-Dumnezeu adevărat și Om adevărat, precum și a sfințirii omului, ca să aibă pacea lui Dumnezeu în sine, absolut în orice împrejurări s-ar afla în viață. I-am învățat să fie curați față de oameni și față de Dumnezeu; să dea Cezarului ce e al Cezarului (ascultare cetățenească, dajdie etc.) și lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu (cuget curat, suflet purificat și trup curățit de patimi). Despre această învățătură, martori îmi sunt toți cei ce-au ascultat povețele cele după Dumnezeu pe care li le-am dat: iubirea de Dumnezeu, iubirea de toți oamenii, fără deosebire, și viață curată, care fac cu putință reînțoararea noastră, a împlinitorilor, iarăși în Împărăția de obârșie, de unde ne-a trimis Dumnezeu spre scurta cercare a cumințeniei și a iubirii noastre, pe pământ. Asta îmi este toată misiunea și rostul pe pământ. De alte gânduri și rosturi sunt străin.

PĂRINTELE DUMITRU STĂNILOAE – PATRIARH AL TEOLOGIEI

Pr. Dr. Nicolae DURA

În galeria teologilor ortodocși și a mărturisitorilor lui Hristos-Domnul din secolul XX Părintele Dumitru Stăniloae ocupă un loc cu totul deosebit și privilegiat.

Părintele Dumitru s-a născut la 16 noiembrie 1903, în localitatea Vlădeni, județul Brașov, a trecut în împărăția luminii la 4 octombrie 1993 la București și a fost așezat întru așteptarea învierii celei de obște în Cimitirul Mănăstirii Cernica. A fost un mare teolog, profesor universitar, dogmatist de mare vocație sacerdotală, traducător, scriitor și ziarist român, mânăitor foarte talentat al cuvântului care comunică nu doar învățătură, ci și viață duhovnicească. Este considerat unul dintre numele proeminente ale teologiei europene din secolul XX. A rămas foarte cunoscut prin traducerea și publicarea colecției celebre *„Filocalia sau culegere din scrierile sfinților părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși”* (în douăsprezece volume).

Tânărul Stăniloae a urmat studiile secundare la liceul „Andrei Șaguna” din Brașov și cele superioare la Facultatea de Litere din București (doar primul an), continuând apoi cu Facultatea de Teologie din

Cernăuți (între anii 1923 - 1927). La Cernăuți a obținut doctoratul în 1928. A studiat apoi la Facultățile de Teologie din Atena (1927 - 1928), München și Berlin (1928 - 1929) și a făcut călătorii de studii și documentare la Paris și Belgrad. Reîntors în țară, a ocupat funcția de profesor de Dogmatică la Academia teologică „Andreiana” din Sibiu. A funcționat ca profesor și rector până în 1946.

În 1947 a fost transferat prin chemare la Facultatea de Teologie din București, la catedra de Ascetică și Mistică. În 1948, odată cu transformarea Facultății în Institut Teologic de grad universitar, Părintele Dumitru Stăniloae a fost încadrat ca profesor titular de Teologie Dogmatică și Simbolică. Din ianuarie 1963, odată cu eliberarea de la Aiud, unde a stat cinci ani în detenție, a lucrat în administrația patriarhală ca funcționar la Sfântul Sinod, reluându-și în octombrie postul la catedră.

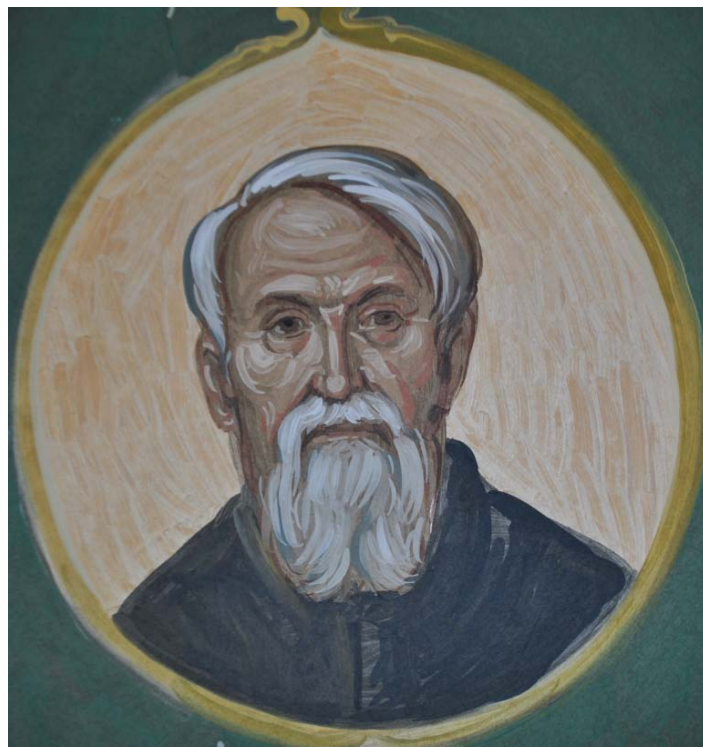
În 1968 a fost invitat și a susținut conferințe la Freiburg și Heidelberg, în 1969 la Oxford, iar în 1971 a mers la Vatican, ca membru al delegației Bisericii Ortodoxe Române, în același an a participat la Simpoziioane teologice la Viena.

Vasta operă scrisă a Patriarhului teologiei românești cuprinde 90 de cărți, 33 de traduceri, 275 de articole teologice, 22 de recenzii și 75 de articole de presă. Dintre lucrările teologice fundamentale ale Părintelui Stăniloae amintim: *Ortodoxie și românism*, Sibiu, 1939, 395 p.; *Viața și învățătura Sf. Grigorie Palama*, Sibiu, 1938, 250 + CLX p.; *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Sibiu, 1943, 404 p.; *Teologia Dogmatică și Simbolică*. Manual pentru Institutele Teologice, 2 vol., București, 1958, 1008 p. (în colaborare cu profesorii Nicolae Chițescu, Isidor Todoran și Ioan Petreună); *Teologia Dogmatică ortodoxă* pentru Institutele Teologice, 3 vol., București, 1978, 504 + 380 + 463 p. (considerată "o sinteză amplă a Teologiei Dogmatice a Bisericii Ortodoxe, cu deschideri ecumenice, culme a gândirii dogmatice românești și punct sigur de plecare pentru noi dezvoltări în gândirea dogmatică"), tradusă și publicată și-n limba germană Köln 1985; *Teologia Morală ortodoxă* pentru Institutele Teologice, vol. III. *Spiritualitatea ortodoxă*, București, 1981, 320 p.; *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Craiova, 1986, 440 p.; *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Craiova, 1987, 392 p.; *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*, Craiova, 1992, 162 p.; *Sfânta Treime sau la început a fost iubirea*, București, 1993, 96 p. Pe lângă traducerea celor trei volume de Dogmatică în limba germană, a mai fost tradusă și publicată în parte în limbile: greacă, franceză, engleză, sârbă ș.a.

Pentru merite teologice și creștinești, Părintele Stăniloae a fost premiat la Londra cu distincția onorifică „Crucea Sf. Augustin din Canterbury”, din partea Primatului Angliei (1981) și la Tübingen cu premiul Dr. Leopold Lucas, de la Facultatea de Teologie Evanghelică. I s-a decernat titlul de „Doctor Honoris Causa” de către: Universitatea din Tesalonic (1976), Institutul Ortodox Saint Serge din Paris (1981), Facultatea de Teologie din Belgrad, (1982), Facultatea de Teologie din Atena (1991), Universitatea din București (1992) și Facultatea de Teologie Andrei Șaguna din Sibiu (1993). A fost ales membru de onoare (1991) și apoi membru titular al Academiei Române.

În 1993, Diac. Prof. Ioan I. Ică Jr. și Pr. Prof. Mircea Păcurariu au editat volumul omagial: *Persoană*

și comuniune: Prinos de cinstire Părintelui Profesor Academician Dumitru Stăniloae la împlinirea vârstei de 90 de ani, Sibiu, 1993. În anul 2000 a apărut la editura Humanitas o biografie scrisă, cu mult suflet, de poeta Lidia Stăniloae, fiica Părintelui Dumitru, „*Lumina faptei din lumina cuvântului*”, în care este evocată personalitatea părinților și momentele dificile prin care a trecut de-a lungul anilor Familia Stăniloae. În 2002 a apărut prima carte în engleză care discută analitic teologia Pr. Stăniloae: Lucian Turcescu, dir., *Dumitru Staniloae: Tradition and Modernity in Theology* (Center for Romanian Studies, 2002). Dintre multele lucrări de doctorat elaborate din seva profundă a creației teologice amintim și cea a lui Ștefan Lucian Toma, cu titlu: *Tradiția patristică în opera Părintelui Stăniloae și lumea contemporană*, Tesalonic 2006, publicată și-n românește la Sibiu în 2008.

Pr. Dumitru Stăniloae, frescă din biserica din Viena

Ca unul care am avut privilegiul și binecuvântarea să-l fi întâlnit în scris dar și direct pe Părintele Stăniloae, amintesc câteva îndemnuri ce le-am auzit de la acest „nou părinte și învățător strălucit al Bisericii Ortodoxe contemporane” (Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, 2006) sau „geniu al Ortodoxiei române” (Olivier Clément, 1993). „*Tinerilor străduiți-vă să aveți o tinerețe curată și ordonată pentru a ajunge o bătrânețe fericită și înțeleaptă*” avea săi

îndemne pe studeții teologi de la Sibiu prin anul 1982. La una dintre consultările directe în legătura cu teza de doctorat pe care mi-am ales-o: „Propovăduirea cuvântului și Sfintele Taine în lucrarea de mântuire” îmi împărtășea Parintele Dumitru, în apartamentul de pe Calea Moșilor din București: „*Să-L aducem pe Hristos Cuvântul aproape de oamenii de astăzi și apoi pregătiți fiind, să fie împărtașiți cu harul dumnezeiesc al Sfintelor Taine*” (1985). Am primit cu bucurie aceste observații și convingeri de la cel mai profund teolog roman, care a și reușit să lege organic învățătura creștină cu spiritualitatea și viață socială a Bisericii. Trei ani mai târziu, la o nouă comunicare pe marginea temei de doctorat am adus de la Sibiu o carte publicată atunci de către profesorii Institutului Teologic cu titlu: „*Contribuții transilvănene la teologia românească*”, volum în care aveam și eu un studiu, cu intenția de-a o dăruii Părintelui Profesor, care a studiat la Sibiu și a predat 17 ani acolo. Cu un cuvânt cald și gingași mi-a

spus: „Părinte, eu am ajuns la o vârstă la care nu mai primesc nici o carte, căci eu am început să dau din cele pe care eu le-am adunat”. A răsfoit cartea cu bucurie, erau mai multe zeci de pagini scrise și despre activitatea sa la Sibiu, apoi mi-a înapoiat-o.

În iulie 1989 fiind delegat, din partea Institutului Teologic din Sibiu, să predau o săptămână la cursurile de perfecționarea a preoților de la București, am mers într-o după-amiază, împreună cu Părintele Prof. Dr. Daniel Ciobotea (actualul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române) să-l vizităm pe Părintele Profesor Stăniloae. Cu acest prilej a accentuat Părintel Dumitru: „Biserica de azi are o mare vocație și îndatorire, trebuie să recâștige intelectualii și să-i reîncadreze în viața și lucrarea Bisericii. Aceasta este o șansă deosebită pentru viitorul Bisericii noastre”. În martie 1990 aveam șansa să-l aud pe Părintele Stăniloae, la București, într-un frumos și înălțător dialog cu teologul ortodox și filosoful francez Olivier Clément despre curente și lucrări teologice și filosofice apusene de la începutul anilor '90. De față era și PS Serafim, Episcop-vicar de la Sibiu (actualul nostru Mitropolit).

Dar să-l întâlnim mai bine și mai aproape pe Părintele Stăniloae, prin câteva gânduri scrise de dânsul și publicate în lucrarea: „Reflecții despre spiritualitatea poporului român”:

„Există trei elemente reprezentative pentru spiritualitatea românească, fără echivalență în cultura altor popoare: colinda, doina și dorul.

Dorul este un sentiment greu de definit. El nu e numai gândirea cu plăcere la ființa iubită, dar depărtată; nu e numai simțirea unei necesități de a fi cu ea; nu e nici numai transfigurarea chipului ei, datorită distanței și trebuinței de ea. Ci în dor e prezentă într-un fel propriu și în grad foarte intens o duioșie, un sentiment indescriptibil, în care inima se topește de dragul ființei iubite. Dorul e apropiat de tandrețe, dar

are un caracter mai spiritual decât aceasta. Dorul e duioșia distanței, frânată de meditație. Dorul e mărturia comuniunii adânci, duioase și lucide, în care trăiește poporul român.

„Cântecul de dor și jale” e cântat de român când e singur. Cântarea lui în cor e pentru spectacol, nu din pornirea spontană de a da glas dorului real.

Neamțul nu cântă când e singur. Pentru el, cântarea e un lucru organizat, un cor, o chestiune ritmic-estetică și de distracție. El cântă solo, în cor, pentru același efect armonic estetic. Rusul cântă și singur, cântă și în cor, cu toți, sau solo. Când cântă în cor, cu toți, sau solo, urmărește efectul armoniei și al puterii care depășește persoana. Căci solo-ul lui e depersonalizat prin încadrarea precisă în ordinea armoniei. Grecul și reprezentanții popoarelor mediteraneene cântă când sunt singuri, dar cântecele acestea n-au în ele nostalgia dureroasă a dorului, ci sunt prea declamatorice ca să exprime acea nostalgie.

În cor, românul nu cântă solo, ci cântă cu toții, dar într-un mod că se aude vocea fiecăruia fără să se piardă armonia. Românii cântă pe rând, când cântă împreună, dar nu solo, adică acompaniat de cor. Cântă împreună pentru bucuria de a fi împreună, fără să se piardă într-o armonie impersonală. Umanul e mai mult decât armonia impersonală. Sau cântă pe rând pentru a se remarca fiecare, modulând fiecare într-un chip propriu o cântare comună. Românul e personal în cântecul dorului și în cântecul executat în comun, sau pe rând, dar persoana este legată de celelalte persoane.

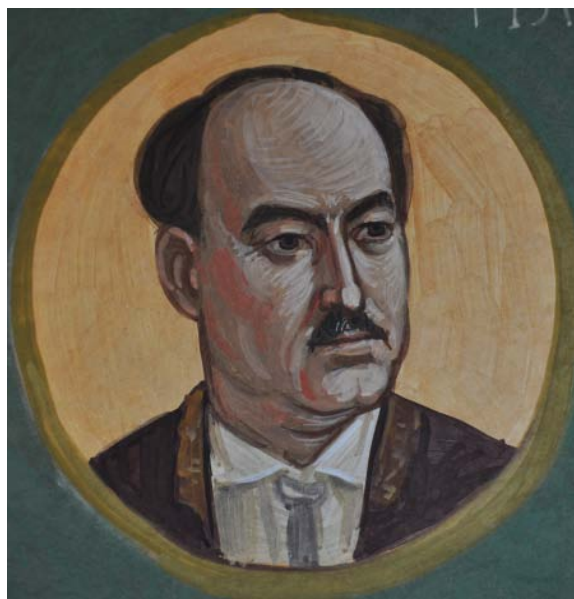
Dorul românesc stă în legătură cu personalismul comunitar al poporului nostru, și poate cu al popoarelor din Estul și Sud-estul Europei, părtașe la aceeași spiritualitate traco și slavo-bizantină”.

MAMA DE DEPARTE

Nichifor CRAINIC (1889 - 1972)

Lângă lacul larg-înfiorat și pal,
Te-am văzut în toamnă rămânând pe mal,
Profilată trist pe cerul sângieru,
Printre foi căzute prea de timpuriu,
Cu năframa-n care căutai să-ngropi
Sfâșiatul suflet risipit în stropi,

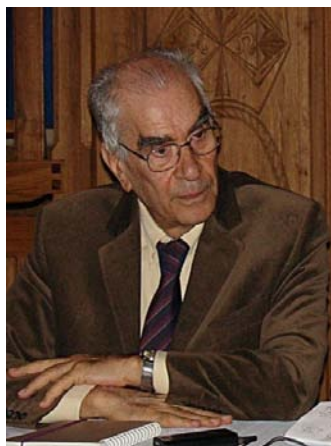
Mamă de departe.
Și de-atunci mereu
Lacrimile tale cad în gândul meu:
Frunze veștejite peste lacul pal
Turburându-i veșnic sfărâmatul val.

Nichifor Crainic- Fresca pictata in biserica din Viana

BISERICA ORTODOXĂ ESTE ARISTOCRAȚIA EUROPEI*

Christos YANNARAS**

De la 1 ianuarie 2007, Uniunea Europeană are, în componența sa, patru țări ortodoxe (Bulgaria, Cipru, Grecia, România), aproape 40 de milioane de creștini ortodocși.

În acest context, nu putem să nu observăm că Biserica Ortodoxă este pur și simplu invitată să aibă un cuvânt greu de spus în contextul tot mai

secularizat al Vestului european, unde spiritualitatea creștină a devenit doar un „compartiment religios” al societății laice, lipsite de viață liturgică. Totodată, Biserica Ortodoxă însăși este obligată să se înnoiască, evitând transformarea ei într-un ghetou (pericol semnalat de mitropolitul Ioan Zizioulas al Pergamului) și lăsând deoparte frica dialogului. Valorile teologice care definesc impactul ortodoxiei asupra Occidentului au fost deja analizate de teologii europeni. Unul dintre aceștia, marele gânditor și teolog grec Christos Yannaras, ne-a vorbit recent exact despre aceste valori în cuprinderea lor europeană, precum și despre răspunsul ortodox la „provocările lumii și istoriei”.

„Bisericele ortodoxe sunt chemate să dea un sens vieții, existenței și coexistenței noastre în Europa”

Ioan Longhin POPESCU - Integrarea a patru țări ortodoxe în UE pune Biserica Ortodoxă în fața mondializării. Cât este de compatibilă concepția ortodoxă a „organismului indivizibil al Tradției”, de care, dacă te atingi, ruinezi întregul, cu principiile materialismului occidental?

Christos YANNARAS - Poate n-ar trebui să vorbim despre poziția ortodoxiei în raport cu mondializarea, deoarece asta ar presupune să vedem ortodoxia ca pe o ideologie sau ca pe o instituție de genul Vaticanului, de exemplu, care dirijează conștiințele fidelilor săi. Bisericele ortodoxe salvează, de fapt ar trebui să salveze, identitatea eclezială în primul rând. Asta înseamnă că bisericile nu ar trebui să acorde prioritate problemelor morale, sociale și politice, ci în primul rând problemelor vieții și morții. Asta înseamnă că bisericile ortodoxe sunt chemate să dea un sens vieții, existenței și coexistenței noastre în Europa. În prezent, Apusul trăiește cu sensul pe care modernitatea îl dă vieții și existenței – materialismul. Filosoful marxist Lucacs a spus că materialismul istoric, înainte de a defini identitatea marxismului, este auto-conștiința capitalismului. Foarte adevărat. Ce e capitalismul care a ajuns acum și în România? Societatea de consum. Prioritatea absolută pentru

afirmarea materialismului, viața decăzută în scheme și idei morale ipocrite.

- În acest caz, ce rol va juca ortodoxia în societățile apusene, unde viața a fost „uscată”, după cum spuneți undeva, de „idei îmbălsămate”?

- Din perspectiva descrisă mai sus se poate spune că, dacă patru țări ale UE sunt ortodoxe, nu înseamnă nimic pentru UE. De ce România și Bulgaria, după Grecia și Cipru, au dorit să intre în UE? Din rațiuni exclusiv economice. Nimic altceva nu interesează populația. Ca urmare, după părerea mea, bisericile ortodoxe – care, în cele patru cazuri, sunt conștiință eclezială vie - trebuie să declare că rolul lor nu este acela de a da o justificare ideologică afirmării materialismului. Dimpotrivă, ele trebuie să continue să ofere o speranță, o lumină, să vorbească oamenilor despre enigma vieții și a morții. Biserica ortodoxă propune Europei unitatea în diversitate, și nu impune o cultură „orientală” sau „bizantină”, o uniformitate rigidă. Așa cum spunea teologul parizian de origine rusă, Serghei Bulgakov, „ortodoxia nu dorește supunerea niciunei persoane și niciunui grup, ea dorește ca fiecare să înțeleagă”.

„Învieria nu este un cuvânt politic, este posibilitatea de a învinge moartea”

- Un autor anglican spunea: „Credința este mai degrabă ca o pânză de păianjen decât ca un munte de dogme discrete: tăiați-i un fir și întreaga structură își va pierde sensul.” Cineva, în occident, se pare că a tăiat acest fir, deoarece credința a intrat într-un mare declin. Au venit ortodocșii cu „pânza” lor intactă?

- Societățile occidentale au probleme tragice la nivelul înțelegerii unui sens al existenței și al vieții. E o confuzie teribilă, iar asupra bisericilor se exercită o „religiozitate” abominabilă, totul devine „religie”, spectacol religios; totul este subordonat nevoii naturale a omului de a avea o metafizică, ceva în care să sperie. În ce poate spera omul? Într-o forță divină, mai presus de om. În Apus întâlnești la fiecare pas mortificarea religioasă a vieții. Oamenii par a fi uitat cum să regăsească lumea și viața prin propriile simțuri. Ca și când religia i-ar fi lipsit secole de-a rândul de viața adevărată. Pe când, la ortodocși, aceste lucruri sunt instinctive, Biserica este o realitate bazată pe Evanghelia care ne arată calea Învierii. Ce este Învieria? Nu este un cuvânt politic, este posibilitatea de a învinge moartea. Ca urmare, putem noi, ortodocșii, să purtăm în Europa acest mesaj evanghelic al Învierii? Nu sunt prea sigur. M-am întâlnit recent cu un mitropolit român, care le vorbise europenilor, în cadrul unui congres, astfel: „Ascultați, și noi, românii, suntem occidentali, bine că ne-ați luat în Uniunea Europeană, suntem occidentali, occidentali!” Nu este un semn de demnitate. Așa ceva nu se face când ești ortodox. Occidentalii trebuie să știe că Biserica Ortodoxă este aristocrația Europei. Oare putem noi găsi această conștiință, a propriei valori, care reprezintă tradiția culturii noastre și cu care cultura Apusului este cu adevărat incomparabilă? Dacă o

putem găsi, atunci vom avea cu adevărat un rol în Uniunea Europeană. După mine, avem nevoie de un nou ecumenism, un ecumenism care să nu aibă drept scop „dialogul” dintre diversele tradiții și confesiuni, ci să se manifeste ca o nouă „venire împreună” a bisericilor creștine. Visez la un ecumenism care să înceapă cu mărturisirea păcatelor fiecărei biserici creștine.

Întreaga viață a Bisericii este o luptă ascetică destinată să ne învețe cum să mergem pe apă”

- În Europa Unită avem toți libertate deplină, posibilitatea nelimitată de a alege. Cum reacționează Biserica Ortodoxă față de această realitate?

- De ani de zile sădim în pământul nostru o mulțime de plante degenerare și bolnave aduse din Apus. Modul în care acest Apus înțelege libertatea nu mă interesează, câtă vreme este înțeleasă ca dreptul individului de a alege dintre diferite idei, dintre diferite convingeri, partide politice, ziare etc. „Icoana” libertății moderne este supermarketul. Într-un supermarket fiecare persoană poate să aleagă pentru ea însăși, în singurătatea deplină a consumatorului. Libertatea care mă interesează pe mine, ca ortodox, este aceea care ne eliberează de constrângerile lumii create și muritoare. Apostolul Petru, la îndemnul lui Iisus, merge pe apă. În acel moment, el își primește existența nu de la propria sa natură, ci de la relația sa cu Dumnezeu. Aceasta este libertatea care ne scoate din moarte și pe care Biserica Ortodoxă ne cheamă s-o propovăduim în noul context secularist european. Doar atunci suntem capabili să ducem o existență eclezială, conformă cu învățătura Evangheliei, când suntem în stare să mergem pe apă. De fapt, întreaga viață a Bisericii este o luptă ascetică destinată să ne învețe cum să mergem pe apă.

- Învățătura creștină potrivit căreia, pentru a-ți cunoaște și ajuta aproapele, trebuie să-ți spui adio ție însuși, este în contradicție cu individualismul modern. Ce propune ortodoxia în acest context?

- În experiența bisericii noastre găsim două căi de a duce această luptă ascetică: serviciul în slujba oamenilor, activitățile sociale și ascetismul monastic, călugăria autentică. Călugărul creștin este separat de alții, pentru a fi unit cu toți, după cum spune învățatul Evagrius Ponticus. Din păcate, în societățile în care trăim, în special în cele din Uniunea Europeană, modul nostru de viață este paradoxal: pe de o parte, declarăm că suntem membri ai Bisericii, iar pe de alta, existența noastră zilnică presupune absolutizarea individului, acordarea unei priorități absolute consumului individual.

„Noi, creștinii ortodocși, suntem setoși de viață, mâncăm și bem laolaltă, având fiecare partea lui de pâine și vin”

- A pierdut credința și spiritualitatea greacă ceva din specificul său, după aderarea la UE?

- Nu. Noi am pierdut totul înainte de intrarea în Uniune. Acum e prea târziu să mai pierdem ceva, fiindcă nu mai este nimic de pierdut. Iar acest lucru ar

trebui să stea și în atenția românilor. Îmi amintesc că în țara mea, Biserica a fost întotdeauna o afirmare a lumii și a realității sale vizibile. Actul de comuniune cu Dumnezeu (manifestat, spre exemplu, la strângerea recoltei, la săparea unei fântâni, la zidirea caselor, la semănat, în munca de fiecare zi) nu avea loc prin idei și prin metafizică, ci printr-o relație corectă cu lumea reală. Cu toții ar trebui să știm că Biserica, în Răsărit, nu este o decorațiune sentimentală, ca în Creștinătatea apuseană eretică. Biserica nu este o ideologie; este un fapt eclezial: credincioșii împreună cu preotul constituie euharistia (comuniunea) – nimic altceva decât un alt mod de viață, o altă modalitate de a trăi începuturile, o altă realitate. Noi, creștinii ortodocși, suntem setoși de viață, răspundem provocării lumii și istoriei printr-un act de afirmare, mâncăm și bem laolaltă, având fiecare partea sa de pâine și vin.

Civilizația apuseană a organizat politic Biserica, a instituit-o social, a făcut ca însăși credința să fie decăzută din rosturile ei prin necesitatea dovezilor logice ale existenței lui Dumnezeu. A înlocuit existența cu psihologia, mai exact cu iluziile psihologice create de om - cum ar fi auto-satisfacția morală convențională, convenția socială, politețea rece etc. De aceea, trebuie să depășim idolii acestei lumi (consumismul, globalizarea, laicizarea) și să lăsăm să intre în viața noastră credința vie, în toată plenitudinea și profunzimea ei. Trebuie să îmbrățișăm Învierea și să-i ajutăm și pe alții s-o îmbrățișeze. Numai în acest fel vom fi capabili într-o bună zi, în comuniune lărgită europeană, să cântăm împreună că prin moarte Cineva poate călca pre moarte.

*Fragment din interviul realizat de Ion Longhin POPESCU cu Yannaras pentru CENTRUL ORTODOX FILOCALIA, Președinte Nick TEODOREANU, care ni-a oferit acest text spre lectură și meditație.

** Este teolog și filosof, membru al Academiei Internaționale de Științe Religioase, cel mai mare gânditor al Greciei contemporane. Yannaras s-a născut la Atena, în 1935, și a studiat teologia și filosofia în Franța și Germania. Este profesor de Filosofie la Pantion University din Atena. Dintre operele care l-au consacrat pe plan mondial amintim: „Libertatea moralei”, „Filosofie fără ruptură”, „Credința vie a Bisericii”, „Foamea și Setea” etc.

DIALOGUL ORTODOX-CATOLIC: UNDE NE SITUĂM? ÎNCOTRO MERGEM?

Pr. Dr. Ioan MOGA

În perioada 20-26 septembrie 2010 au avut loc la Viena lucrările celei de-a 12-a sesiuni plenare a Comisiei Mixte Internaționale pentru Dialogul Teologic între Biserica Ortodoxă și Biserica Romano-Catolică. Din comisie fac parte câte 2 delegați oficiali din partea fiecărei Biserici Ortodoxe autocefale (în jur de 26 membri), și cam tot atâția delegați din partea Bisericii Romano-Catolice. Început acum 20 de ani, dialogul oficial teologic între cele

două Biserici a cunoscut până acum realizări notabile (au fost alcătuite o serie de documente comune, ultimul în anul 2007, la Ravenna), dar și momente de criză.

Unde ne situăm astăzi? Începând cu anul 2008 comisia a luat în discuție tema primatului episcopului Romei, încercând să formuleze mai întâi o poziție comună ortodox-catolică despre rolul avut de papă în primul mileniu creștin, adică în sânul Bisericii Nedespărțite. Lucrurile sunt însă mult mai dificile decât par la prima vedere. Deși erau una, bisericile locale se percepeau altfel una pe alta, de vreme ce în interpretarea romano-catolică, episcopul Romei deținea deja din primul mileniu anumite prerogative asupra întregii Biserici, în timp ce, în viziune ortodoxă, Biserica Romei era prima în ordinea de onoare a Bisericilor locale (urmată de Constantinopol, Alexandria, Antiohia și Ierusalim), papa având un rol consultativ, fără a deține însă și o autoritate jurisdicțională asupra lor, ci doar asupra Occidentului.

O serie de chestiuni de ordin teologic, istoric, dar și administrativ ar trebui luate în considerare.

Pe scurt: speranța – puternic mediatizată – a unor observatori sau chiar participanți la dialog, că sesiunea de la Viena va duce la finalizarea unui text comun, s-a dovedit a fi zadarnică.

Dialogul va continua, în subcomisii, rămânând ca o nouă

sesiune plenară, cel devreme peste 2 ani, să încerce din nou o apropiere. Unii sunt dezamăgiți, alții văd în asta un proces firesc, corespunzător temei abordate și situației actuale din cele două biserici.

Putem vorbi de un nou impas în dialogul ortodox-catolic? Da și nu. Primul impas a fost cauzat de problema uniaticismului, în anii 90, el nefiind surmontat în mod real, ci mai degrabă atenuat. De data aceasta este cu totul altceva: o viziune comună asupra rolului papei (chiar și numai în primul mileniu) ar oferi cheia pentru cum ar trebui să arate și să „funcționeze” Biserica cea una, în cazul restabilirii unității. Devine însă evident faptul că avem de-a face cu două ecleziologii – adică viziuni despre Biserică – divergente. Pe de o parte, o viziune universalistă și monolitică, centrată pe autoritatea jurisdicțională a papei, pe de alta o viziune sinodală, care vede universalitatea realizată prin comuniunea Bisericilor locale surori. Sunt ele oare compatibile? În nici un caz nu se pune problema ajungerii la un „compromis”,

adică a găsirii unei sinteze artificiale, lipsită de ecou în tradiția Bisericii. De aceea, răspunsul nu ni-l poate oferi decât tot trecutul comun, primul mileniu creștin, sau mai exact, primele opt secole creștine.

Adevăratul impas al dialogului nu este însă semnarea sau ne-semnarea unui document, ci lipsa participării ecleziale la acest efort. Câte documente cu un mare potențial de consens teologic au fost realizate în ultimele decenii! Și câte au depășit, în recepția lor, cercul restrâns al „specialiștilor”?

Ecumenismul a căpătat între timp, în multe cercuri bisericesti ortodoxe, o aură negativă. Înainte de a împărți judecățile pro sau contra, e nevoie să înțelegem – fiecare din cei care se simt mădulari vii ale Bisericii – care sunt motivele acestui fenomen. Și să re-articulăm necesitatea dialogului. Nu există alternativă la dialog, mai ales atunci când ai conștiința apartenenței la Biserica apostolică, cea drept-credincioasă.

De la dr. la st.: PS Irineu (Serbia), PS Ciprian (București), Pr. N. Dura, Arhiep. Koch (Vatican), IPS Ioannis Zizioulas (Patriarhia Ecumenica), Corepiscop Aydin (Bis. Siriana), Ep. Scheuer (Austria), Pastor Finati, Dr. J. Marte (Președinte Pro Oriente).

Indiferent unde îi situăm pe ceilalți creștini la nivel eclezial, singura cale de a ne apropia în adevăr și în iubire, sunt doar dialogul și rugăciunea. Sfinții Părinți nu au făcut altfel: corespondența unor mari dascăli ai Bisericii ca Sf. Vasile cel Mare sau Sf. Chiril al Alexandriei ne arată cât de mult efort au depus ei pentru unitatea Bisericii. Sinoadele nu s-au purtat altfel decât

prin dialog, unii cu alții. Diferența între atunci și acum (păstrând distincțiile teologice între conflictele dogmatice de atunci și diferențele confesionale de acum), constă în faptul că lipsa unității era o realitate simțită dureros de toți. Da, realismul este necesar, atâta vreme cât este un realism al „deosebirii duhurilor”, pus în slujba nădejzii și a dorului de unitate, și nu un realism al resemnării, repliat pe o nouă autosuficiență confesională. Nu trebuie nici să ne amăgim, dar nici să dărâmăm tot ce s-a construit, cu atâta efort, în ultimele decenii. Esențial este să articulăm dialogul nu numai la vârf sau în cercuri academice, ci mai ales la nivel local, în sânul bisericii concrete, între creștin și creștin, între parohie și parohie. Doar așa vom simți cu adevărat – și vom fi nevoiți să înțelegem, căutând explicații teologice, dar având experiențe concrete, personale – unde ne situăm și încotro mergem în dialogul intercreștin.

PELERINAJ SPRE ACASĂ

Cu un grup de tineri români ortodocși din Viena ne-am îndreptat în toți de vară spre oaze de trăire și spiritualitate de acasă.

În cele patru zile petrecute la Mănăstirea Oașa am avut ocazia să participăm – pe cât am putut – la regimul zilnic de rugăciune, muncă și comunicare cu oameni duhovnicești a aproximativ 250 de tineri veniți pentru o săptămână sau mai mult înainte de serbarea hramului mănăstirii. Ne-am bucurat deosebit de mult să vedem atâția tineri ortodocși împreună și, mai ales, am fost impresionați ce tinerețe vie și activă trăiesc aproape de Biserică și sub ocrotirea călugărilor de la mănăstire, cu care par a avea o legătură aleasă. Acest lucru poate părea pentru unii foarte natural, pentru alții nu este, deoarece unii am crescut și trăim în împrejurări în care pentru mulți oameni din jurul nostru credința ortodoxă nu este o parte esențială a vieții, și în care a fi tânăr și a fi credincios adesea par a

fi două lucruri aproape contradictorii. De asemenea, am fost impresionați de disciplina cu care acești tineri își urmăresc muncile la care sunt împărțiți, de profunzimea cu care participă la rugăciune și de sincera bucurie și veselie pe care o arată în comunicarea dintre ei.

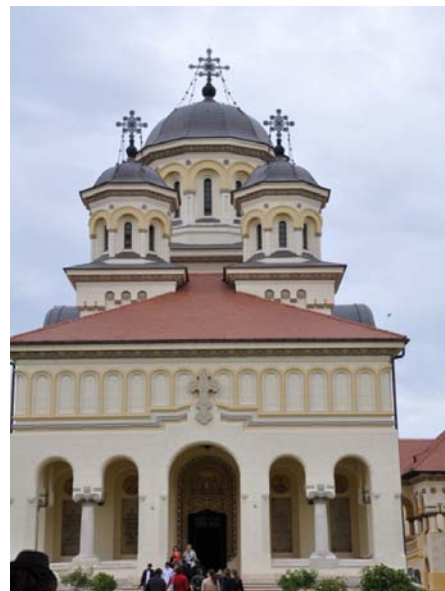
Programul mai intens de slujbe deosebit de tainice, de muncă ocazională, de mâncare mai „cu măsură”, de plimbări prin natură și de conferințe a fost

Biserica Martirilor din Aiud

o pregătire extraordinară pentru sărbătoarea hramului Mănăstirii Oașa, în Munții Sebeșului, Sf. Pantelimon,

care a fost încununarea timpului petrecut acolo. Pentru unii a fost, în ciuda ploii și a frigului din acea zi, una dintre cele mai frumoase Liturghii pe care le-am trăit. M-am bucurat că am avut ocazia să particip la două hirotoniri – de diacon și de preot – și am rămas cu cuvântul de învățătură al ÎPS Serafim în inimă: ***Trebuie să ne coborâm mintea în inimă și acest lucru îl putem face numai prin rugăciune.***

Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia

Pe drumul spre Viena ne-am îndreptat și la o minunată mănăstire numită a Râmețului. Noapte de odihnă la mănăstirea Râmeț ne-a amintit puțin de luxul cunoscut de acasă, dar ne-au umplut sufletul și multe alte bucurii. În afară de peisajul minunat, ne-a impresionat mai ales căldura cu care ne-au primit maicile cu chipurile lor luminoase și foarte, foarte vii.

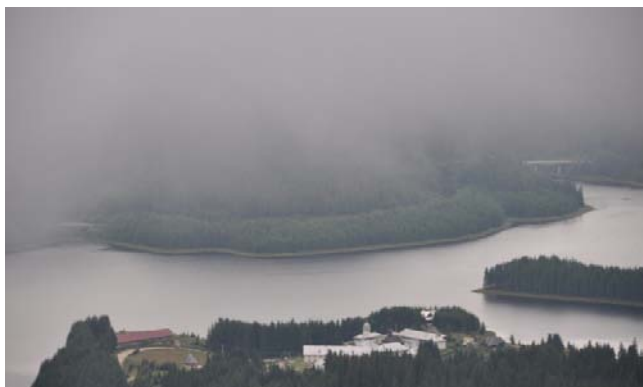
Pătrunzătoare a fost și intimitatea vechii biserici, sub care se află un izvor, și în care se pot vedea încă resturi de frescă și un iconostas zidit, simplu, ornamentat numai cu pictură din anul 1370. Am trecut apoi și ne-am închinat la Biserica Martirilor din Aiud, de la

Râpa Robilor, unde erau trecute sute și sute de nume de români exterminați în închisorile comuniste. La Cluj ne-am închinat în catedrala mitropolitană, frumos împodobită cu mozaicuri și în biserica Schimbarea la Față, am vizitat și catedrala romano-catolică și centrul plin de istorie al acestei metropole. La Oradea am poposit și ne-am închinat la Mănăstirea Sfânta Cruce, singura biserică împodobită și cu frește exterioare.

Zilele petrecute la mănăstiri ne-au ajutat să găsim o pace lăuntrică pe care de mult nu am mai avut-o și pe care sperăm să o putem păstra și spori. Mulțumesc din suflet bunului Dumnezeu că m-a învrednicit să fac aceste experiențe și Părintelui Dura și soției sale, care ne-au însoțit și ne-au ocrotit ca niște adevărați părinți.

„KENNT MAN DIE BÄUME NICHT, BEHADELT MAN SIE ALLE WIE FEUERHOLZ“*

Mag. Dr. John OKORO

Mănăstirea Oașa și lacul hidrocentralei

Nach dieser wechselhaften sommerlichen Wetterlage und nach den Hiobsbotschaften über Unwetter in einigen Ländern dieser Welt, ist es angebracht, bewusster über das Verhältnis zwischen den Menschen und der Natur bzw. über deren Geschenke an die Schöpfung nachzudenken. Die Elemente der Schöpfung nämlich Wasser, Luft, Erde und Feuer sind uns als Grundlage für unsere Existenz geschenkt. September wird als der Monat ausgewählt, um Gott für diese Geschenke der Natur zu danken und über unseren Bezug zur Schöpfung nachzudenken. Die christlichen Kirchen haben sich einmütig entschieden, Tage des Gebets und Stunden der Andacht zu organisieren.

Ich fühle mich nicht wohl und beobachte seit meiner Geburt, vor 60 Jahren, wie wir Menschen mit der Natur umgehen. Die kontinuierliche Zerstörung ist unaufhörlich. Ich sehe auch wie die Natur in Unordnung geraten ist. Flüsse sind ausgetrocknet, Seen verschwinden, Pflanzen, Tiere, Fischarten und sogar Menschen verschwinden.

In der Geschichte gab es markante Ausrottungen der Natur, um ökonomische Gewinne zu erzielen. So war die Situation mit der Sklaverei in Afrika, wo Menschen wie Ware verkauft und zwanghaft transportiert wurden, um wirtschaftliche Gewinne zu erzielen. Millionen von jungen Menschen wurden dadurch heimatlos gemacht...

Meine Frage in diesem Zusammenhang ist: wann wird es den Menschen möglich sein, diese Einheit mit der Schöpfung zu erleben, wann können wir begreifen, dass wenn wir die Natur zerstören, wir gleichzeitig unsere Lebensgrundlage zerstören.

Leider sind wir noch nicht so weit, da immer mehr Menschen auf immer engerem Raum mit Nahrung, Wohnraum, Kleidung, Arbeit, Bildung usw. zu versorgen sind. Darüber hinaus muss immer mehr Energie aufgewendet werden, müssen immer mehr Konsumgüter aller Art produziert werden, um die steigende Population der Menschheit zu erhalten.

Entsprechend hoch sind auch der Abbau der Rohstoffe und der Ausstoß an Abfallprodukten. Die Tendenz weltweit ist die Errichtung von Megatempeln von Gütern.

Meine Frage bleibt aufrecht: Wann sind wir bereit die Einheit mit der Natur anzuerkennen? Das Buch Genesis sprach von dem „Gutsein“ aller Geschöpfe. Gutsein ist ein Ausdruck den man als Harmonie, Einheit, Wohlsein und Schönheit ausdrücken kann.

Diese Betrachtungsweise oder Einstellung mit „Gutsein“ umzugehen, ist noch nicht in unser Denken eingedrungen, deshalb sind wir auch nicht in der Lage, mit der Natur anders umzugehen wie diese Geschichte zum Ausdruck bringt:

„Im Orient wollte einst ein König seinen Untertanen eine Freude bereiten und brachte ihnen, die keine Uhr kannten, von einer Reise eine Sonnenuhr mit. Sein Geschenk veränderte das Leben der Menschen im Reich. Sie begannen, die Tageszeiten zu unterscheiden und ihre Zeit einzuteilen. Sie wurden pünktlicher, ordentlicher, zuverlässiger und fleißiger und brachten es zu großem Reichtum und Wohlstand. Als der König starb, überlegten sich die Untertanen, wie sie die Verdienste des Verstorbenen würdigen könnten. Und weil die Sonnenuhr das Symbol der Gnade des Königs und die Ursache des Erfolges der Bürger war, beschlossen sie, um die Sonnenuhr einen prachtvollen Tempel mit goldenem Kuppeldach zu bauen. Doch als der Tempel vollendet war und sich die Kuppel über die Sonnenuhr wölbte, erreichten die Sonnenstrahlen die Uhr nicht mehr. Der Schatten, der den Bürgern die Zeit gezeigt hatte, war verschwunden, der gemeinsame Orientierungspunkt, die Sonnenuhr, verdeckt. Der eine Bürger war nicht mehr pünktlich, der andere nicht mehr zuverlässig, der dritte nicht mehr fleißig. Jeder ging seinen Weg. Das Königreich zerfiel“.

*Fragment aus der Predigt gehalten vom Bischof der Alt-Katholischen Kirche in Österreich am 17. Sept. 2010, Tag der Schöpfung in 19. Wien.

LECTURI FOLOSITOARE

Fundația **PRO ORIENTE** din Viena, cu secțiile ei din Salzburg, Grau și Linz, a publicat **ALMANAHUL pe anul 2009** cu 440 de pagini, format mare.

Almanahul – după un editorial și cuvinte introductive semnate de Cardinalul Dr. Christoph Schönborn, Episcop Anba Gabriel, al Bisericii Copte-Ortodoxe din Austria și Elveția, Dr. Johann Marte, Prof. Univ. Dr. Rudol Prokschi și Ambasador Dr. Emil Brix – este structurat în urătoarele 6 părți : 1. 1989-2009: Transformare politică – transformări bisericești ; 2. Ecclesia semper reformanda: cunoașterea semnelor timpului ; 3. Pavel misionar al unității în Duhul Sfânt ;

4. Forum actual: Creștinismul la Nil – coptii din Egipt;
5. Retrospectivă 2009: despre Ortodoxie, Bisericele răsăritene și ecumenism și 6. Meditații.

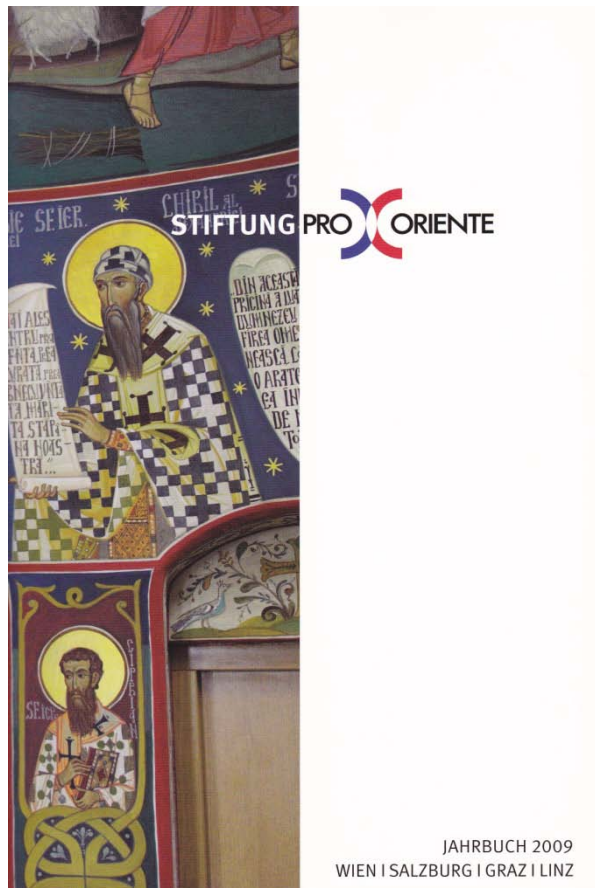
Apariția acestei publicații vaste ne aduce două bucurii: relatarea detaliată a vizitei pastorale A Preafericitului Părinte Patriarh Daniel în Austria (sfințirea celor două biserici ortodoxe romane din Viena și Salzburg) pe aproape 20 de pagini și coperta cărții ilustrează imagini cu Sfinții Ierarhi pictați în altarul bisericii noastre vieneze. Aici s-a publicat și conferința festivă susținută de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel la Salzburg și Viena: „Situția Bisericii Ortodoxe Române și relațiile ei ecumenice în contextul nou european“. În cadrul întâlnirii academice, desfășurată în sala festivă a Bibliotecii Naționale din Viena, fosta reședință imperială, Părintele Patriarh Daniel a fost declarat „Protector al Fundației Pro Oriente“. La pagina 355 este publicată și copia scrisorii de mulțumire a PF Părinte Daniel către Președintele Pro Orientet.

ANUNȚURI

Postul Crăciunului: 15 noiembrie - 24 decembrie

- De la 1 octombrie, toate slujbele de seară vor fi oficiate la ora 18.
- Duminică, 10 octombrie, Sf. Liturghie arhierescă va fi oficiată de către Înalt Prea Sfințitul Mitropolit SERAFIM.
- Sâmbătă, 9 octombrie, de la ora 19 și duminică 10 octombrie, de la ora 12, la biserică, poeta Lidia Stăniloae Ionescu va prezenta Conferința despre Pr. Prof. Dr. Acad. Dumitru Stăniloae.
- Sâmbătă, 30 octombrie, ora 12, va avea loc o slujbă de pomenire pentru Eroi în Cimitirul Central din Viena, parcela 68A, iar la ora 12:30 Parastas pentru cei adormiți la parcela 38 (Cimitirul Parohiei noastre).

Cartea de față cuprinde și un reportaj despre pelerinajul făcut la Mănăstirea Mariazell, ca o comemorare a cinci ani de la mutarea la Domnul a Cardinalului Dr. Franz König. Cu acest prilej Pr. Paroh Nicolae Dura a donat o icoană pictată cu Sfinții Vasile cel Mare și Benedict de Nursia.

Chemări la Hristos - Rufe zu Christus RUFÉ zu CHRISTUS - Chemări la Hristos

Herausgeber: Rumänisch-orthodoxes Pfarramt
Capela: 1010-WIEN, Löwelstrasse 8
Biserica: 1110-WIEN, Simmeringer Hauptstr. 161

Pr. Nicolae DURA Tel. 0699/17 37 87 74

e-mail: pr.dura@rumkirche.at

Pr. Emanuel NUȚU Tel. 533 79 63

0676/42 32 426,

e-mail: pr.nutu@rumkirche.at

www.rumkirche.at

P.b.b. Verlagspostamt 1014 Wien "GZ03Z034851 M"